

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Biežāk pieļautās kļūdas ES finansēto projektu publiskajos iepirkumos

Iepirkumu uzraudzības biroja
Kontroles departamenta vecākā referente
Laura Upīte

26/04/2017

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Skaidrojumi, ieteikumi

- Skaidrojums par biežāk konstatētajām kļūdām ES fondu projektu iepirkumos – <http://iub.gov.lv/lv/node/183>
- Iepirkumu pirmspārbaužu veikšanas metodika sadarbības iestādei – <http://iub.gov.lv/lv/node/98>
- Pirmspārbaužu metodikas sanāksmju protokoli -
<http://esfondi.lv/page.php?id=1143>
<http://esfondi.lv/sanaksmju--protokoli-1>
- EK vadlīnijas – Publiskais iepirkums – norādījumi praktizējošiem speciālistiem par to, kā nepieļaut tipiskākās kļūdas
www.esfondi.lv/upload/14-20_gads/guidance_public_proc_lv.pdf

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Biežāk konstatēto pārkāpumu veidi

- Nepamatota iepirkumu sadalīšana daļās
- Neatbilstoša iepirkumu izziņošana
- Pretrunīga informācija iepirkuma dokumentācijā
- Neatbilstoši izslēgšanas nosacījumi
- Nesamērīgas, diskriminējošas kvalifikācijas prasības
- Neskaidri, pretlikumīgi līguma piešķiršanas kritēriji
- Nepamatotas tehniskās specifikācijas prasības
- Neatbilstoša iesniegto piedāvājumu/ pieteikumu vērtēšana
- Interesu konflikta situāciju konstatēšana
- Nepamatoti līguma grozījumi

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Iepirkumu nepamatota sadalīšana

- Vienlaikus iepirkti līdzīgi pakalpojumi un preces veido vienotu iepirkuma priekšmetu, jāpiemēro procedūra atbilstoši kopējai līgumcennai.
- Pakalpojumi ir līdzīgi, ja tiem ir līdzīgs saturs, tos sniedz pārsvarā viens pakalpojumu sniedzēju loks.
- Preces ir līdzīgas, ja tām ir viens izmantošanas mērķis, līdzīga funkcionalitāte, tās piegādā pārsvarā viens piegādātāju loks.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pārkāpumi iepirkumu izziņošanā

- Nepareizi noteikts līguma veids (pakalpojumu, piegādes vai būvdarbu līgums; PIL 2.pielikuma pakalpojums?)
PIL 1.p.26. – 28.p. (SPSIL 1.p.4.p.), 8.p.9.d. (SPSIL 8.p.1.d.)
- Nepareizi CPV kodi
- Iepirkuma dokumentācijas savlaicīga neievietošana pasūtītāja pircēja profilā

Pasūtītājs savā pircēja profilā nodrošina brīvu un tiešu elektronisku piekļuvi iepirkuma procedūras dokumentiem, **sākot ar attiecīgā iepirkuma izsludināšanas brīdi!**

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pārkāpumi iepirkumu izziņošanā

- Iepirkuma procedūras grozījumu uzskatīšana par precizējumiem

Pasūtītāja sniegtā papildu informācija ir uzskatāma par precizējumiem vienīgi tādā gadījumā, ja tai **pēc būtības ir tikai precizējošs raksturs** (piemēram, ja pasūtītājs, atbildot uz pretendenta uzdoto jautājumu, izskaidro kādu iepirkuma dokumentācijā noteikto prasību, nemainot tās saturu pēc būtības, vai izlabo tehniska rakstura kļūdu)!

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Iespējamās neatbilstības piemērs – iepirkuma izziņošana

*Saskaņā ar paziņojumu par līgumu iepirkuma līguma veids ir **pakalpojumu līgums**.*

Norādītais galvenais iepirkuma priekšmeta CPV kods – mākslinieciskie pakalpojumi; papildu CPV kodi – dažādi mēbelējuma priekšmeti, ierīces un aprīkojums demonstrāciju vajadzībām, izstāžu iekārtas, elektriskie mehānismi, aparāti, iekārtas un palīgmateriāli, apgaismojums, kā arī televīzijas un radio uztvērēji, skaņas vai videoattēla ierakstīšanas vai reproducēšanas aparatūra.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Neatbilstības piemērs – iepirkuma izziņošana

*Iepirkuma priekšmets ir pārbūves būvdarbu veikšana. Paziņojumā par līgumu kā galvenais iepirkuma CPV kods ir noteikts 45000000-7 (**celtniecības darbi**).*

Iepirkuma dokumentācijā noteikts, ka pretendentam tāmes izmaksās ir jāparedz mēbeļu vai iekārtu piegāde un uzstādīšana atbilstoši lokālajā tāmē norādītajiem apjomiem: 6 skapji ar stiklotiem plauktiem un stiklotām durvīm, 14 pie sienas stiprināti izgaismoti reklāmas stendi, kā arī 7 pie griestiem stiprināti audio vizuālās prezentācijas iekārtas ekrāni.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pretrunīgu prasību noteikšana

- Pretrunīga informācija paziņojumā par līgumu un nolikumā par piedāvājumu iesniegšanas **termiņu**, iepirkuma **dalīšanu daļās** u.c.
  - ✓ *Paziņojumā par līgumu norādītais vispārīgās vienošanās darbības laiks ir 8 mēneši (kā piedāvājumu iesniegšanas datums ir noteikts 2016.gada 4.aprīlis). Vienlaikus iepirkuma dokumentācijā noteikts, ka vispārīgā vienošanās ir spēkā līdz 2016.gada 31.decembrim.*
  - ✓ *Paziņojumā par līgumu norādītais līguma izpildes laiks ir pieci mēneši no līguma spēkā stāšanās, bet ne vēlāk kā līdz 2016.gada 31.decembrim. Kā piedāvājumu iesniegšanas datumu noteikts 2016.gada 10.augusts.*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Izslēgšanas noteikumi (PIL 42.pants)

- Jāietver nolikumā (var ietvert atsauci uz PIL 42.p.1.d. un 2.d. (SPSIL 48.p.1.d. un 2.d.) (2.daļa – pasūtītāja izvēle!))
- **Neiekļauj normatīvajos aktos neparedzētus izslēgšanas nosacījumus!**

Piemēram:

- *neizsēdz par viena un tā paša speciālista vai apakšuzņēmēja piesaisti vairāku pretendentu piedāvājumos*
- **Neattiecinā uz personām, uz kurām likums neparedz attiecināt** (PIL 42.p.1.d.9.-11.p.; 42.p.2.d.3.-5.p. (SPSIL 48.p.1.d.9.-11.p.; 48.p.2.d.3.-5.p.)

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pārkāpumi attiecībā uz EVIPD un uzticamības pārbaudi

- Iepirkuma procedūras dokumentācijā nav paredzēta Eiropas vienotā iepirkuma procedūras dokumenta kā sākotnējā pierādījuma atbilstībai paziņojumā par līgumu vai iepirkuma procedūras dokumentos noteiktajām pretendentu un kandidātu atlases prasībām pieņemšana.
- Iepirkuma procedūras dokumentācijā nav paredzēta uzticamības nodrošināšanai iesniegto pierādījumu vērtēšana.

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pārkāpumi kvalifikācijas prasību noteikšanā

- **Nesamērīgi noteiktas pret līguma priekšmetu**
- **Diskriminējošas (ierobežoti ārvalstu piegādātāji)**
  - ✓ reģistrācija uz piedāvājuma iesniegšanas brīdi Latvijā esošajos reģistros (piemēram, LR Būvkomersantu reģistrā)
  - ✓ sertifikācija atbilstoši Latvijas normatīvo aktu prasībām
  - ✓ sertifikātu un izglītības dokumentu atzīšana Latvijā uz piedāvājuma/pieteikuma iesniegšanas brīdi
  - ✓ pieredzes prasības ar atsauci uz nacionālajiem normatīvajiem aktiem
  - ✓ latviešu valodas zināšanas pakalpojuma sniedzējiem

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Iespēja grozīt neatbilstošas kvalifikācijas prasības

Direktīvas 2014/24/ES preambulas 81.apsvērums (Direktīvas 2014/25/ES preambulas 90.apsvērums):

*... ar būtiskām izmaiņām būtu jāsaprot izmaiņas, kas jo īpaši saistītas ar tehniskām specifikācijām, attiecībā uz kurām ekonomikas dalībniekiem vajadzētu papildu laiku, lai tās izprastu un attiecīgi reaģētu. Tomēr būtu jāpaskaidro, ka šādām **izmaiņām nevajadzētu būt tik būtiskām, ka tās būtu ļāvušas piedalīties citiem kandidātiem, nevis sākotnēji atlasītajiem, vai ka tās būtu ļāvušas iepirkuma procedūrai piesaistīt papildu kandidātus. Tas jo īpaši varētu attiekties uz gadījumiem, kad izmaiņas līguma vai pamat nolīguma raksturu padara par materiāli atšķirīgu no tā, kas sākotnēji paredzēts iepirkuma procedūras dokumentos.***

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Par kvalifikācijas prasībām..

- Pasūtītāju viedoklis – tā kā publisko iepirkumu regulējums tiešā veidā neaizliedz konkrētās atlases prasības, nav tiesiska pamata tās atzīt par neatbilstošām.
- EK nostāja – jebkurš atlases kritērijs, kurš var tikt interpretēts kā diskriminējošs vai neproporcionāls (nesamērīgs), nav akceptējams un var novest pie finanšu korekcijām.
- Samērīgums līguma priekšmetam nenozīmē, ka automātiski var prasīt iepriekšējo pieredzi līgumā ar identiskiem nosacījumiem (piemēram, ES fondu līdzfinansēts).

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pārkāpumi kvalifikācijas prasību noteikšanā

Var liecināt par nepamatotiem ierobežojumiem prasības par pieredzi:

- **konkrētu subjektu pasūtījumos** bez objektīva pamatojuma (piemēram, pasūtītāju PIL izpratnē, valsts pārvaldes iestāžu, slimnīcu pasūtījumos)
- **vairāk nekā 3** līdzvērtīgu objektu būvniecībā, piegāžu veikšanā, pakalpojumu sniegšanā
- **konkrētā valstī**
- objektos, pakalpojumos, piegādēs, kas ietver **dažādus specifiskus elementus vienkopus**
- projektos, kas finansēti no **konkrēta avota (piemēram, ERAF, KF)**

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Pārkāpumi kvalifikācijas prasību noteikšanā

Prasības attiecībā uz **finanšu apgrozījumu**

- **nesamērīgas** ar paredzamo līgumcenu, termiņu
- **nav ievērota vienlīdzīga attieksme** pret tiem piegādātājiem, kas sākuši darboties vēlāk
- noteikts, ka jāizpilda **katram** piegādātāju apvienības dalībniekam atsevišķi

Prasības attiecībā uz **finanšu spējām**

- **likviditātes koeficients, kas ir lielāks par “1”**

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Neatbilstību piemērs – kvalifikācijas prasības

- *Nolikumā minētās kvalifikācijas prasības attiecas arī uz pretendenta norādīto apakšuzņēmēju, kura sniedzamo pakalpojumu vērtība ir vismaz 10% no kopējās līguma vērtības, visiem personu apvienības vai personālsabiedrības biedriem, ja pretendents ir personu apvienība vai personālsabiedrība, kā arī uz personām, uz kuru iespējām pretendents balstās, lai apliecinātu savu atbilstību izvirzītajām kvalifikācijas prasībām.*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Neatbilstību piemēri – pieredzes prasības

- *Pretenidents trīs iepriekšējos gados (no 2013.gada augusta līdz piedāvājuma iesniegšanas brīdim) ir sniedzis vismaz divus iepirkuma priekšmetam līdzīgus pēc satura pakalpojumus (atklāta konkursa nosacījums).*
- *Pretenidents apliecina savu pieredzi norādīto IT pakalpojumu sniegšanā par iepriekšējiem 5 gadiem (atklāta konkursa nosacījums).*

Saskaņā ar jauno PIL regulējumu (spēkā no 1.marta) piemērs par 5 gadu pieredzi nav uzskatāms par neatbilstību!

PIL 46.p.3.d.1.,2.p. (SPSIL 52.p.3.d.1.,2.p.)

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Neatbilstību piemērs – pieredzes prasības

- *Kandidātam iepriekšējo trīs gadu laikā (2013., 2014., 2015. un 2016.gads līdz pieteikumu iesniegšanas brīdim) ir jābūt iegūtai pieredzei būvuzraudzības pakalpojumu sniegšanā ne mazāk kā piecām III grupas publiskām ēkām vai sabiedriski nozīmīgām ēkām saskaņā ar MK noteikumu Nr.112 “Vispārīgie būvnoteikumi” 25.22 punkta prasībām, ja ēka nodota ekspluatācijā līdz 2014.gada 1.oktobrim. Vismaz vienai no noteiktajām ēkām jāatbilst klasifikācijas kodam 126 “Ēkas plašizklaides pasākumiem, izglītības, slimnīcu vai veselības aprūpes iestāžu vajadzībām”; objektam ir jābūt nodotam ekspluatācijā. Un vismaz viena no minētajām ēkām ir III grupas publiska ēka vai sabiedriski nozīmīga ēka saskaņā ar MK noteikumu Nr.112 “Vispārīgie būvnoteikumi” 25.22.punkta prasībām, ja ēka nodota ekspluatācijā līdz 2014.gada 1.oktobrim.*

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Neatbilstību piemēri – pieredzes prasības un finanšu apgrozījums

- *Biotopu ekspertam ir jābūt ieguvušam pieredzi Latvijā darbā ar biotopu identificēšanu un/vai kartēšanu, un/vai monitoringu.*
- *Vismaz vienam no būvdarbu līgumiem, ar ko pretendents pierāda savu pieredzi, jābūt veiktam FIDIC līguma ietvaros.*
- *Pretendenta **kopējam** finanšu **vidējam** apgrozījumam par 2013., 2014. un 2015.gadu ir jābūt vismaz 300% apmērā no pretendenta piedāvātās kopējās līgumcenas.*

PIL 45.p.2.-4.d., 6.d.3.p. (SPSIL 51.p.2.-4.d., 6.d.3.p.)

Iepirkumu uzraudzības
birojs

Paldies par uzmanību!

Laura Upīte

Iepirkumu uzraudzības biroja Kontroles departamenta vecākā referente

Laura.Upite@iub.gov.lv

67509726